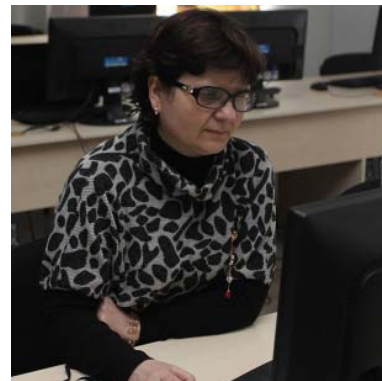

DEPĂȘIREA DE SINE A UNUI BIBLIOTECAR

Viorica GAJA,
director, Biblioteca Municipală
„M. Sadoveanu”, Soroca

Rezumat: Articolul reflectă practicile Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu”, Soroca, privind studiile de istorie locală, prin aplicarea tehnicilor și tehnologiilor informaționale. Drept urmare, biblioteca a diversificat serviciile/produsele oferite comunității – baze de date, publicații accesibile integral online.

Cuvinte-cheie: istorie locală, cercetare bibliografică, raionul/orașul Soroca.

Abstract: The article reflects the practices of the “Mihail Sadoveanu” Municipal Library in Soroca regarding the studies of local history, where new information techniques and technologies were applied. Accordingly the library has diversified services and products to offer to community, such as databases, publications full text accessible online.

Keywords: local history, bibliographic research, Soroca district and city.

Consider că toți colegii mei din breasla bibliotecară, pe parcursul activității, au fost favorizați de așa-zisul „noroc”, care le-a schimbat mersul lucrurilor spre bine. Pe mine m-a atins acest „noroc” în anul 2009, odată cu inaugurarea în Biblioteca „Mihail Sadoveanu”, Soroca, a sălii multimedia. Sala a fost inaugurată în cadrul proiectului, inițiat de către Eugenia Railean și finanțat de Ambasada Norvegiei la București și Consiliul Raional Soroca. Atunci am fost numită șef al Sălii multimedia, mai târziu - Centru Internet pentru Public și Centru Raional de Formare pentru bibliotecarii din raionul Soroca.

Deschiderea spre cercetare s-a produs după adresarea unui utilizator cu întrebarea dacă Kira Muratova, regizoare, scenaristă și actriță ucraineană, cunoscută pentru stilul său regizoral neobișnuit (1934-2018), este născută la Soroca. Tehnicile de calcul și conexiunea la internet mi-au pus la dispoziție

atâtea oportunități de a obișnui informații, nepracticate până la moment, și mi-au dat posibilitatea să găsesc rapid răspuns la întrebarea cerută, fiind plăcut uimită că, într-adevăr, Kira Muratova este născută la Soroca și că este fiica participantului mișcării antifasciste Gheorghe Korotkov, al cărui nume îl poartă o stradă în municipiu pe care pășeam zilnic. Totodată, „mi se învârtea capul” să aflu ce personalități a mai dat naștere ținutului Soroca și câte lucruri mari se pot realiza cu mijloace mici.

Mai întâi mi-am direcționat căutările/cercetările spre sursele cu referire la personalitățile sorocene, ca mai apoi, în dependență de informațiile studiate din internet, să mă concentrez și spre sursele cu referire la ținutul Soroca. Mai târziu, acest segment a devenit pentru mine o preocupare permanentă, care mă ține „prizonieră” și în ziua de azi. Grație volumului mare de informație pus la dispoziție, am cercetat:

- peste 8 000 de surse purtătoare de informație cu referire la ținutul Soroca, puse la dispoziție de Biblioteca Digitală a României www.digibuc.ro

- 1 150 de surse, Biblioteca Digitală Cluj www.dispace.scluj.ro

- 100 de surse digitale, Biblioteca Digitală Iași <http://dSPACE.bcu-iasi.ro/>

- 940 de ziare locale:

- ✓ „Observatorul de nord” – 2008-2020, 586 de numere

- ✓ „Ziarul nostru” – 2014-2020, 307 numere

- ✓ „Realitatea” – 47 de numere

- dintre care digitizate și prelucrate:

- ✓ „Realitatea” – 1991-1998, 546 de numere

- ✓ „Observatorul de nord” – 2005, 48 de numere

- 66 de documente din colecția „Moldavica” a Bibliotecii Naționale din Republica Moldova www.moldavica.bnrm.md:

- ✓ „Societatea de mâine” – anii 1924-1932

- ✓ Отчет о действиях Сорокской Уездной Земской Управы, anii 1882-1896

- ✓ Ziarul „Solidaritatea”, organul Asociației Corpului Didactic Județean Soroca, editat în perioada 1927-1943.

Sursele enumerate, dintre care multe necunoscute de către utilizatori, mi-au permis redescoperirea ținutului nostru, comparația lui cu prezentul. Mi-a plăcut organizarea socială a trecutului sorocean: dialectul de pe timpuri, echilibrul în toate, programarea, respectul pentru valori, atitudinea respectuoasă pentru cadrele pedagogice, programele educative cu implicarea elevilor în muncile în câmp, în activitatea instituției școlare – niște modele aruncate astăzi în lada cu gunoi, ca netrebuincioase.

Dar câte nume de soroceni am descoperit în paradisul acesta informațional. Mi-am dorit să-i cunoască și băștinașii și să se mândrească cu ei asemenea mie prin intermediul publicației „Soroceni de dincolo de Soroca”. Doresc să materializez mai multe gânduri de grațitudine pentru bibliotecarii care au muncit și au transpus în format digital informațiile importante scrise de înaintașii noștri.

Drept urmare au fost constituite următoarele baze de date, puse în accesul utilizatorilor: „Soroceni de dincolo de Soroca” – include mai mult de 226 de documente

electronice; „Soroca – ținut la margine de țară” – include 710 documente electronice; „Ziare locale” – 940 de documente electronice.

Bazele de date au constituit suportul publicațiilor editate sub egida bibliotecii municipale:

- *Soroca – ținut la margine de țară: Antologie de texte, poezii, eseuri, amintiri, note de călătorie* / Consiliul Raional Soroca; Secția Cultură și Turism; Centrul Raional de Documentare și Informare „Mihail Sadoveanu”; alcătuitor: Viorica Gaja; col. red. Grigore Bucataru, Eugenia Railean, Mariana Popovschi; imagine: Vadim Șterbate, Victor Chiseliță, Elena Postolache. Soroca: CRDI „M. Sadoveanu”, 2014. 328 p.; Mod de acces: <http://bp-soroca.md/soroca/Soroca%20-%20C8%9Binut%20la%20margine%20de%20C8%9Aar%20C4%83.pdf> (Accesat 4 august 2021).

Publicația conține circa 120 de surse și a fost editată cu atribuția financiară a Consiliului Raional Soroca. Scopul lucrării – a recupera informații și evenimente din prezentul și trecutul urbei, văzute de cercetători, percepute de personalitățile timpurilor, apreciate de istorici. Conceperea lucrării a fost motivată în totalitate de interese comunitare și a fost precedată de numeroase solicitări informaționale ale membrilor comunității – studenți/elevi/cadre didactice și alte categorii – cu referire la trecutul ținutului Soroca (istorie, tradiții, datini). La moment se lucrează asupra unei noi ediții, asigurând continuitatea temei.

- *Soroceni de dincolo de Soroca: Referințe biografice* / Secția Cultură și Turism Soroca; Centrul Raional de Documentare și Informare „Mihail Sadoveanu”; alcătuitor și tehnoredactare: Viorica Gaja. – Soroca: CRDI „M. Sadoveanu”, 2011. – 415 p.

Este o bază de date cu referințe biografice, un calendar al ținutului. Reflectă circa 231 de nume ale personalităților născute la Soroca, cunoscute dincolo de hotarele ținutului și ale țării. Lucrarea a fost menționată cu Premiul GALEX pentru cea mai bună lucrare în biblioteconomie de către Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”. Cea de-a doua ediție a lucrării este compusă din două volume: A-O și P-Z și conține circa 542 de nume. Varianta electronică este disponibilă pe pagina web a bibliotecii www.bp-soroca.md.

▪ „Personalități sorocene”: Biobibliografii. Cu acest generic au fost editate circa 15 publicații dedicate concetățenilor noștri: criticul literar Grigore Grigurcu, scriitorul, profesorul Ion Berghia, soprana Zenaida Pally, criticul muzical Oleg Garaz, coregraful Antip Țărălungă, muzicianul Anatol Cazacu, compozitoarea Daria Radu, actrița Angela Ciobanu, maeștrii în artă Elvira Cemortan-Voloșin și Victor Vărtosu, pedagogul emerit Stela Cemortan, poeții Leonida Neamțu și Alexandru Bogdanovici etc.

Varianta electronică a lucrărilor este accesibilă pe pagina web a bibliotecii.

▪ *Biblioteca Municipală „M. Sadoveanu”, Soroca, în mass-media* (5 volume, care reflectă informația din perioada anilor 1991-2021). Varianta electronică este disponibilă pe pagina web a bibliotecii.

▪ „Istoria bibliotecii sorocene, anii 1889-1938” – 21 de surse

Cum este apreciată munca efectuată? Sunt încurajatori indicatorii statistici pentru anul 2020:

Luna	Vizitatori unici	Numărul de vizite	Pagini	Accesări	Octeți
Ian 2020	962	2,414	4,850	4,877	217.83 MB
Feb 2020	772	1,433	30,812	30,835	397.30 MB
Mar 2020	1,088	2,153	20,409	20,451	374.46 MB
Apr 2020	758	1,728	62,366	62,388	358.29 MB
Mai 2020	1,069	2,018	24,616	24,647	245.77 MB
Iun 2020	1,097	2,083	62,760	62,783	378.68 MB
Iul 2020	3,225	6,998	180,736	180,745	472.56 MB
Aug 2020	3,955	10,932	224,270	224,279	401.71 MB
Sep 2020	3,739	9,707	252,036	252,119	380.09 MB
Oct 2020	2,805	7,496	126,345	126,439	352.48 MB
Nov 2020	2,512	6,557	42,426	42,505	334.82 MB
Dec 2020	2,637	7,072	42,598	42,676	369.87 MB
Total	24,619	60,591	1,074,224	1,074,744	4.18 GB

Countries		Pagini	Accesări	Octeți
United States	us	352,549	352,572	1.14 GB
India	in	111,582	111,598	186.74 MB
France	fr	39,637	39,639	154.49 MB
Great Britain	gb	39,559	39,586	145.57 MB
Canada	ca	38,999	39,006	135.84 MB
Philippines	ph	33,147	33,154	30.51 MB
Brazil	br	31,328	31,349	30.40 MB
Romania	ro	26,682	26,788	549.91 MB
Russian Federaton	ru	23,137	23,141	210.48 MB
Pakistan	pk	18,782	18,789	17.36 MB
Indonesia	id	14,003	14,016	23.19 MB
Italy	it	13,848	13,857	27.17 MB
Argentina	ar	12,958	12,961	10.23 MB
Portugal	pt	12,522	12,524	10.33 MB
Moldova	md	12,230	12,394	272.74 MB
South Africa	za	12,016	12,016	11.70 MB
Germany	de	11,410	11,416	142.94 MB
Poland	pl	10,356	10,356	11.60 MB
Republic of Serbia	rs	9,948	9,949	7.66 MB
Egypt	eg	9,441	9,445	10.06 MB
Turkey	tr	8,970	8,971	28.29 MB
Malaysia	my	8,957	8,963	8.70 MB
Mexico	mx	8,956	8,960	7.82 MB
Sri Lanka	lk	7,712	7,713	5.84 MB
Chile	cl	7,018	7,021	21.51 MB
Alte		198477	198560	1.03 GB